

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:
Pe an 18 cor. 1/2 an
9 cor. 1/4 an 4-50 fl.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 24 cor
1/2 an 12 cor.,
1/4 an 6 cor.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fl., a doua
oară 12 fl. a treia
oară 10 fl.

Tot ce privește
foaia să se adreseze
la: Redacțiunea și
administrațiunea
„Unirea” în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Râsul roșu.

„Și scuturile le va arde cu foc.”

Când am cetit în ziare știrea despre cel dintâiu bubuit de tun, despre cea dintâiu cutundare de vapoare în conflictul italo-turc mi-a venit în minte scriitorul rus Leonid Andriew și mi-am zis: iată „Râsul roșu”. „Râsul roșu” e o nuvelă fantastică, o viziune crudă asupra războiului, eșită din fantasia scriitorului rus. Tesa ce-o susține, exagerat poate, e aceeași care l-a făcut pe Tolstoi să scrie „Răsboiu și pace”: toate simțămintele omului se revoaltă în fața ororilor pe cari le poartă cu sine, războiul. Mai mult decât se revoaltă: grozăviile războiului biciuesc ca un vifor așa de năprasnic sufletul nostru, încât acesta își pierde echilibrul, și faptele de mare eroism se aseamănă mult cu faptele omului care nu mai este în toate mințile. Din scrisesele acestor mari doi scriitori moderni se vede ce plătește așa zisul curaj, însuflețire eroică. Se vede, că în fața morții fiecare om tremură, că-i cade toată îmbrăcămintea eroică, și numai după ce-i amețit de mirosul pravului de pușcă, de glasul tunurilor, numai după ce-i trezită în om bestialitatea la vederea sângelui, poate deveni cineva „un brav soldat”. Atunci urmează starea aceea de inconștientă, de somnambulism, pe care Andriew o numește „râsul roșu”. Această boală are caracterul celor mai grozave epidemii. Nu-i soldat, care să scape neatins. Vecinic cu moartea'n față, cu toate urletele și chinurile răniților, cu bălțile de sânge cu eternul suspin al celor ce se zvârcole în brațele morții, și cari nu vreau să moară, e cu neputință, ca omul să rămână cu mintea sănătoasă. Dar celor ce-s pe câmpul de luptă, li-se pare dela o vreme,

că-s oamenii ce-i mai normali din lume. Luptă, râd, își petrec, adună răniți, dau și primesc porunci. Numai din ochii lor lucește „râsul roșu”, râsul celor înnebuniți de sânge, cari nu mai prtecep, că luptă, că trăiesc.

„Râsul roșu” va fi o carte plină de exagerări, și așa putea spune, că nu-i chiar ușor s'o citești. Nervi mai slăbiți nici nu pot suportă cetitul ei întreg. Dar simburele acestei nuvele, ca și fundul romanului „Răsboiu și pace”, ca și pictura unui alt rus, a pictorului Vereschiaghin — mort în războiul ruso-japonez — e cel mai crud adevăr. În ziua de azi, războiul ce cea mai mare nenorocire pentru omenime, și stăruințele ce se pun sau de artiști sau de membrii congreselor de pace, pentru încetarea acestei nebunii, sunt dintre celea mai nobile.

În privința aceasta gânditorii omenimei totdeauna au simțit pe-o formă. Una dintre celea mai mari gloriei legată de numele lui Mesia, eră, încă în profetiile Testamentului Vechiu, că el va aduce pace pe pământ. „Scuturile le va arde cu foc”. El i-va face pe oameni să priceapă, cât de zădarnice sunt toate cuceririle și învingerile lor, în fața marelui probleme a unei vieți bune și a nemuririi pentru care e omul aici în lume. Dar același Mesia știa, că de războiu tot vor avea oamenii lipsă, în toate timpurile, și pentru aceea a trimis pe oameni într'o luptă vecinică, nu unul împotriva altuia, ci pe fiecare împotriva dușmanului ce sălășluiește într'însul. „N'am venit să dau pace, ci să arunc sabia între voi”.

În fața groaznicelor mașini moderne de ucidere, pe cari știința le perfecționează încă din an în an, în fața, mai ales, a neînchipuitelor cheltuieli pe care le cere azi un războiu, țările au început să se pre-

ocupe de pacea universală. Congresele se țin din an în an, și ni-e proaspătă încă în amintire încercarea dela Londra din vara trecută, cu congresul rasselor.

Dar în vreme ce congresele de pace stabilesc proiecte și rezoluțiuni, țările se înarmează cu înfrigorare, și războiul „râsul roșu” isbugnește, când nime nu se așteaptă.

Toate aceste țeri, toți acești bărbați luptători pentru pace, au căzut într'o greșală capitală: vreau să aducă pacea pe pământ fără să deschidă cartea aceluia despre care zice profetia: „Iar scuturile le va arde cu foc”.

Conducătorii popoarelor cred, că oamenii se pot conduce prin legi votate de camere și sancționate de monarhi, prin convenții comerciale, prin scrisori diplomatice. Cred că dacă-s bune aceste legi, aceste convenții, n'au de ce să se teamă, țara va înflori în liniște și pace. Relațiile de prietinie cu alte state, alianțele li-se par temeiul cel mai sigur pentru păstrarea liniștei și a statului quo, ori în ce parte a lumii. Și iată, că pe lângă toate alianțele, cu toate notele diplomatice, pornește un războiu nou, al cărui sfârșit cine-l va putea spune?

Conducătorii popoarelor uită, că cei mai mari dușmani a unui om sau a unui popor, nu sunt străinii dintr'alte țări, ci stau ascunși în însuș omul, în însuș poporul, în ei chiar. Cari conduc destinele neamurilor. Și pe acest dușman ascuns, ucigaș al păcii și al bunei înțelegeri, nu-l vor putea descoperi cu toate volumele groase ale științelor de stat, politice. O singură carte este care ni-l arată în toată urâtenia: s. Scriptură, cartea celuiice „scuturile le va arde cu foc”.

Deschizând această carte ar vedea, dela decalog până la înalta preamărire a dragostei din scrierile

s. Pavel — ce condiții se cer, ca pacea să se poată sălășlui pe pământ: să nu ucizi, să nu furi, să nu dorești ce-i a altuia... „Dragostea toate le iartă, toate le suferă — nu se bucură de nedreptate, se bucură de adevăr“.

Ar vedeți, ca înzadar se gândesc la pace, pânăce în cabinetele lor fac planuri pentru nouă cuceriri cari vor știrbi în drepturile lor alte țeri, alte popoare. În zadar se ține congresul de pace în Italia, când ministrul ei de interne, în aceeaș vreme, cercetă întăriturile Tripolis-ului.

E într'adevăr de mirat cum oamenii cred, că vor putea aduce pacea în lume printr'o singură lozincă: umanitarismul, printr'o singură realitate: ororile războiului. E de mirat cum nu văd, că umanitarismul îl pot pricepe și-l pot sprigini vieța întreagă, numai aceia dintre muritori, cari sunt adevărați oameni. Că pânăce în fruntea țerilor nu vor fi astfel de oameni adevărați, pânăce un popor nu se va compune din ei, pace pe pământ nu poate să fie. E de mirat cum nu înțeleg, că singura carte din care învățând oricine poate ajunge om adevărat, e s. Scriptură! Și că e curată nebunie să alungi credința din școli, din societate, chiar în vremea când aceeaș societate se îngrozește de

„râsul roșu“, dorește „Pacea“ și detestează „războiul“.

Numai atunci „scuturile se vor arde cu foc“, când noi vom fi ajuns să ne stăpânim patimile noastre, urmând dreptatea și deprinzând dragostea deaproapelui.

Că vărsarea de sânge este un act cu totul neuman, o simte fiecare din noi. E cu neputință să nu-ți vină în minte grozavul adevăr: cine te-a pus mai mare peste vieța celuice zace, cu țeasta despicată, înaintea ta?

Ordin, poruncă mai înaltă, iubire de patrie și neam, toate amuțesc, când contemplezi pe cel dintâiu om, căruia tu i-ai ridicat vieța. Chiar taina vieții și a morții te vor izbi cu atâta cruzime, — încât vei simți, că judecata ți-se clătină. E cel dintâiu strigăt de revoaltă a firii omenesti, care în clipa aceea te face să simți, că oameni-s frați, și, nu-s zidiți, ca să se ucidă unii pe alții, ci să se iubească. Desperarea ce vei încerca-o atunci, se va schimba, în fața primejdiei ce-ți aține calea, în acel curaj eroic, cântat de poeți, care de departe e așa de frumos să-l privești, care însănu ți-l poate spune ce-i, numai celce luptă.

Pentru limpezirea adevărului acestuia vor rămânea etern glorioase unele pagini din „Războiu și pace“ alui Tolstoi.

Și vedeți, chiar când judecăm așa, credem că-i un act de complezanță să îmbrățimem numai decât cauza unuia din cele două popoare ce se i-au la hartă. Suntem și azi dispuși să scriem coloane întregi despre eroismul cutăruia, care a primit măcelărirea alor zece mii. Da, pentru că toți suntem departe de a fi desăvârșiți. Și ori cât ne îngrozește „Râsul roșu“, totuș aflăm motive atenuante pentru poporul ce are azi simpatiile noastre.

I. Agârbiceanu.

Congregația comitatului

Alba-inferioară.

— Raport special. —

Pe 10 crt. a fost convocată la Aiud adunarea de toamnă a comitatului nostru. Lungul program de 94 puncte comunicat odată cu invitarea, se părea, că nu prezintă nici un interes. De abia cătră urmă în p. 83 era curenda orașului Vârșeț pentru condamnarea obstrucției parlamentare. Se prevedea, că hotărîrea adusă în punctul acesta de comitetul permanent va turbura rău opoziția, căci cei din fruntea comitatului au luat din vreme măsuri, că toți mamelucii săi să fie de față la adunare. Și aceștia n'au întârziat a da ascultare șefului, contra căruia votaseră ieri și pe care sunt gata să-l părăsească mâne de va cere trebuința. Suflete ce se vând ușor ori căruia partid, când ajunge la putere și cari își schimbă mantaua după cum bate vântul politiceii.

La 10 ore sala comitatului era plină, și galeria încă avea publicul său. Dupăce

FOIȚA.

Pe apă.

(După un poet cunoscut.)

Când desprind de țarm priponul,
Luntrea mică se înclină;
Lopătând în largul apei,
Sparg barișul de lumină.

De-ar fi mama să mă vază
S'ar înduioșa și vadul:
— O să te îneci... întoarce,
Dragă suflete ca bradul!

De-ar fi tata să mă vază
Ar sări ca o vâpae:
— Ce mi te-ai urcat în luntre
Să-ți strici hainele, potae?!

G. Seche.

Din bătrâni.

Amintiri despre trei episcopi a
Gherlei.

(Continuare și fine).

Episcopul Pavel întocmai ca Vancea a lucrat foarte mult, încât peste vre-o 3—4 ani de episcopie a trebuit să meargă la

scâlzi să-și aducă la rând nervii slăbiți de lucrul mult.

Episcopul Pavel a fost un părinte afaibil și cu drag vorbea cu preoții din dieceză, pe cari totdeauna-i invita la masa sa. L-a iubit foarte pe loa: Silasi bătrânul protopop din Sannicoară, acela a fost invitat la masa vlădicească odată pentru totdeauna. Episcopul Pavel a fost cruțător, dar când venea preținul lui bătrân I. Silasi să sporea mâncarea și să da și cafea neagră. Odată zisă episcopul: be frate Silasi, că apoi vei căpăta cafea neagră și după cafea nu-i bun vinul. „Lasă Sfinția Ta, am beut eu cafea și înainte și după vin și mi-a ticit totdeauna, încă și când era să mă spânzure honvezii în 48 am cerut „fekete kávé“ și am scăpat“. Badea Huza protonotarul — fie iertat că bun și alduit om a fost — s'a lăudat că și dânsul a luat parte ca tiner la ostea care mergea cătră Jibou. Și cu ce arme ai mers? — I-a întrebat episcopul — Armă nu mi-a ajuns, ci tata mi-a dat o sapă. Am râs mult de vitejia badei Huza.

Episcopul Pavel, a iubit foarte pe oficialii săi dela cancelaria diecesană. L-a iubit foarte pe Nicolae Negruțiu care concipia foarte frumos. Scriind Nicolae în foaisa sa în 1878 o observare cam grosolană față de morbosul Deák, ministrul a provocat pe episcop să-l scoată pe Negruțiu din cancelarie. Episcopul l-a dimis, dar fără să știe alții eu îi duceam din porunca episcopului

în toată luna plata și banii de vipt, în urmă dispuse pe Negruțiu de protopop la Dej. Așa a fost inima ungureanului Pavel.

Episcopul Pavel a fost și darnic, numai eu știam pe câți i-a ajutat și ca episcop a Gherlei, însă n-a fost iertat să spun nimănui despre darurile lui. Duceam darurile lui la posta din Dej, ca să nu se știe la posta din Gherla cui ce-i trimite.

Episcopului Pavel i-a plăcut foarte corul frumos. A și avut în acel timp teologii un cor minunat, și când servea episcopul coriștii au fost tratați cum se cade cu mâncări și cu beuturi alese.

În restimpul de 8 ani a episcopiei sale dela Gherla, episcopul Pavel a organizat dieceza, a făcut statutele cele mai folositoare a diecezei, pe baza cărora se administrează și azi dieceza.

Apoi s'a dus la Oradea mare și acolo a pus cruceri pe cruceri și a făcut înzestrări, zidiri și fundațiuni în valeare de 6 milioane coroane.

Despre dânsul a zis fostul ministru Tisza Kálmán: „dacă aș avea un ministru de finanțe ca Pavel, în câți-va ani, n'ar fi deficit în țară.“

Ca toți episcopii noștri și Pavel a lucră în liniște fără agomot și a făcut mult bine, încât memoria lui va rămânea neuitată.

* * *

Am mai servit apoi și sub repausatui Episcop Dr. Ioan Szabó ca vice-notar con-

se trece peste câteva votări de repartitii, asupra cărora aproape nime nu-și dădea votul, nici pro nici contra, cât prefectul a trebuit să întrevină, rugând membrii să voteze, se propune schimbarea programului, anume să se pertracteze p. 83 din program și p. 83 a. și 83 b. din anexul programului. Primindu-se propunerea se i-a la discuție rescriptul orașului Vârșeț, contra obstrucției. Comitetul permanent propune aderarea, deoarece toată obstrucția parlamentară, nu e altceva decât o comedie ridiculă.

Cel dintâi care ie cuvântul e *dr. Iuliu Maniu*. Oratorul vorbește românește neconturbat, de abia câte o voce amuțită, se aude strigând: magyarul, dar fără rezultat. Dr. Maniu spune, că și înainte cu 8 ani a fost iar în această congregație vorba de a se blama obstrucția din parlament și atunci, ca și acum partidul, căruia aparțin Români, a fost de părerea, să nu se pronunțe congregația asupra acestei obstrucții, căci ea nu se poate sană cu hotărâri comitateneze, nefiind decât o boală, care rezultă din instituțiile noastre rău alcătuite și din chipul cum se compune acel parlament. Vindecați boala care are de rezultat obstrucția, dați poporului posibilitatea să-și aivă reprezentanții săi în parlament, aleși după voința sa, iar nu prin celea mai detestabile corupții și presiuni oficioase, faceți reforme democratice în toate instituțiile acestei țări, și atunci obstrucția va înceta de sine. Altcum lucrurile vor merge din ce în ce mai rău. Vindecare nu se poate face prin astfel de mijloace. Că nu se pot liniști valurile mării bătute și răscolite de furtună, fără a epi mai întâi viforul, care le turbură și ridică. Majoritatea parlamentului de azi nu e efluxul încrederii alegătorilor, ea e rezultatul corupțiilor, de aceea opoziția nu-i poate da concursul său, căci nu se poate sprijini un par-

lament, care cere poporațiunii bani și sânge, dar în schimb nu-i dă nimic, nici nu cercă să-i cunoască dorințele sale, de aceea propune, ca rescriptul orașului Vârșeț să se pună la arhiv și față de propunerea comitetului permanent, prezintă în numele partidului național următoarea moțiune:

„In legătură cu adresa municipiului Vârșeț — considerând, că camera ungară — constituită pe baza actualei legi electorale medievale și nedrepte, și ieșită din alegeri efectuate prin corupție, presiuni și cele mai crase ilegalități, — nu reprezintă voința adevărată a țării și a popoarelor, iar guvernul actual, ca expresiune fidelă a acestei camere, nu are autorizația acestor popoare la politica sa de guvernământ, — municipiul comitatului Alba-inferioară își exprimă neîncrederea sa față de acest guvern.

„In fața proiectelor militare prezentate de guvern în parlament, congregațiunea comitatensă constată deoparte, că aceste proiecte impun statului o astfel de împovărare financiară, pe care țara în starea ei materială de azi și în vederea sistemului absolut nedrept al impozitelor publice — nu le poate suporta; — pe altă parte acele proiecte introduc inovațiuni nejuste și umilitoare față de națiunile nemaghiare ale patriei și destructive pentru armată. In consecință municipiul comitatului Alba-inferioară cere luarea dela ordinea zilei a acestor proiecte.

„In urma acestor dureroase constatări municipiul comitatului Alba-inferioară, cere înfăptuirea fără amânare a legii electorale pe baza sufragiului universal, egal și secret, direct și pe comune în cercuri alcătuite în temeiul egalității naționale între toate popoarele țării, având a se transmite dietei alese pe bazele noi, toate acțiunile legislative trebuitoare unei vieți sănătoase de stat.

„Privitor la acțiunea din parlament a

partidelor politice, congregațiunea comitatensă decide a repune la arhivă adresa municipiului Vârșeț, fără a se pronunța în meritul ei, deoarece primirea ei ar cuprinde în sine expresiunea încrederii față de guvern, ceea ce nu o merită, — iar respingerea ei ar însemna aprobarea în principiu a obstrucției, ceea ce oricât de justificată ar fi, într'un caz concret municipiul nu crede de potrivit a o face“.

Vorbirea d-lui Maniu cu toate vorbele aspre, cu care înfiera partidul dela putere, a fost ascultată cu toată atențiunea.

Din partea partidului 48, au luat cuvântul prof. Fogarasi, care a prezentat și el o moțiune, prin care respinge curenda, aprobă obstrucția și cere guvernului delaturarea acelor neajunse, cari o provoacă. Tot în favorul acestei propuneri au mai vorbit Jancsó și Bodrogyi. Constatăm tonul calm și loial al acestor vorbitori și dese întreruperi fără rost și puerile ale majorității, cum și provocării aspre din partea presiului. A vorbit și deput. Mayer, cercând să combată pe vorbitori, dar intradevăr, că n'am auzit nici odată o vorbire mai proastă, fără idei, fără legătură și confuză ca aceasta, cât deșteptă ilaritatea auditorului.

După prânz Maniu și Fogarasi au avut cuvântul ultim. De data aceasta oratorul Românilor a spus pe ungurește argumentele ce a dezvoltat înainte de prânz contra propunerii comitetului permanent, fiind adesea aprobat și de maghiari.

La votizarea nominală toți crișmarii, arândașii și ovreii nemeșiți au votat cu cei mai tari, primindu-se propunerea cu 111 voturi, contra 43.

Celelalte propuneri ale orașului Vârșeț, contra proiectelor militare și pentru votul universal, au fost toate primite de majoritate, după propunerea comitetului perma-

sistorial și ca concipist mai bine de un an în Gherla, apoi ca oficial și ca vicar în Maramureș.

Episcopul Szabó a fost un suflet bun, un preot blând și pin, bărbat cult și cu mare știință. Durere, că peste vre-o doi ani după ocuparea scaunului episcopesc a căzut morbos. Șezând adecă în capela episcopescă între două ferestre, a căpătat o boală de urechi, de care a suferit până la capătul vieții sale. Adeseori am văzut cum a îngălbinit în capelă, avea dureri crâncene, dar le-a suferit cu paciință îngerească, nu l-a auzit nime căindu-se de durerile sale.

Episcopul Szabó a condus cu multă înțelepciune dieceza. În Sinodul din 1882 a făcut multe statute folositoare. A purtat grije foarte mare de fondurile diecezane, înființând perceptoratul Capitular, sub care fondurile diecezane se administrează în mod exemplar. A mijlocit ridicarea capitalului fondului viduo-orfanal, îndemnând clerul să contribuie cu sume mai mari ca în trecut la sporirea fondurilor. Sub ocârmuirea lui s'a ridicat în dieceză 154 biserici nouă de peatră și școli foarte multe.

Nu se poate descrie zelul lui pentru promovarea binelui bisericilor din dieceză.

Fiind morbos n-a putut vizita dieceza, însă a cunoscut toate jurstările din dieceză, și având o memorie admirabilă și-a adus aminte și de actele de 10—20 ani. Știa de rost canoanele sinoadelor ecumenice, și le

cita și le discuta fără carte din cuvânt în cuvânt. Ii plăcea ca conceptele să fie făcute într'un stil frumos și neted. Multumită zelosului secretar episcopesc Vasiliu Pordea actele oficioase s'au isprăvit cu o precizie și exactitate mare.

Viața pie a episcopului Szabó și disciplina creștinească, care o ținea în Seminar a efectuit, că în dieceza Gherlei s'a crescut un cler cu totul conștiu chemărei sale.

Afabilitatea cu care primia neuitatul episcop pe preoți și pe oaspeții săi nu se poate descrie, în această privință nu l'a în trecut nime.

Cu preoții și cu toți românii vorbea numai românește. A mers odată la dânsul cu ceva rugare o preuteasă și-a început a vorbi ungurește, episcopul a întrerupt-o și a rugat-o să vorbească românește, preuteasa s'a excuzat că nu știe vorbi decât în limba poporului, episcopul i-a răspuns, că dânsul cunoaște și limba poporului.

Episcopul a fost amic bun cu repausatul canonic Mihail Șerban, care adeseori a fost invitat la cină și căruia episcopul i-a conces să și fumeze. Adnotex cumcă episcopul n'a fost fumător.

Intr'o seară merge canonicul la episcop și după ce îl salută începe a se văieta: „M'a bătut Cili!“ episcopul îl privia mirat și-l întrebă: „care Cili te-au bătut, ce bai ai tu cu Cili?“ Și canonicul i-a spus, cumcă s'a jucat în șach cu soția vicenotarului Tit

Bud și aceea i-a dat un mat. Asta l-a durut pe canonic foarte, deoarece în viața lui, afară de acea doamnă nu l-a învins nime în șach. A răs episcopul, și i-a zis: ce te pui tu să joci șach cu muieri și mai ales cu soția concipistului meu, despre care aud, că-i jucătoare bună de șach.

Episcopul Szabó a iubit și a apărât biserică gr-cat. română cu tot sufletul său. Adeseori mi-a spus: eu în cele religioase nu conced nimăunii nimica nici ministrului. În toate cauzele privitoare la biserică gr-cat. română a fost una cu metropolitul și cu colegii episcopi.

Episcopul Szabó a dus o viață trează, a mâncat puțin, și n'a băut nici un fel de beutură spirituoasă. Mâncarea și beutura lui cea mai plăcută a fost laptele, din care cauză ținea în grajd câte 2—3 vaci.

Când am fost la Sinodul din 1900 la Blaj, mi-a spus: „ce va fi de mine, nu voi avea lapte“, — ba vei avea Excelentissime cât dorești, că am văzut ieșind din grajdurile Metropolitului vre-o 20 de vaci, și mergând la economul curții m'am rugat să-i trimită în toată ziua 3—4 litre de lapte.

Nu stă aceea, că episcopul Szabó n'a fost darnic, eu știu câte daruri a dat, dar n'a fost iertat acelea a-le publica.

Când am mers la îngroparea neuitatului episcop, dela Cluj am călătorit cu medicul Brandt, care mi-a povestit multe despre morbul episcopului, spunându-mi, că repau-

nent, anume cerând aprobarea proiectelor militare și aducerea votului universal, când va crede guvernul de sosit timpul, fără a se periclită supremația națiunii magiare.

La amândouă, atât partidul 48, cât și al nostru național au prepus moțiuni separate prin vorbitorii săi. La proiectul militar a vorbit Dr. I. Sâmpălean din partea noastră, iar din opoziție Fogarasi, Ross și Asztalos, cărora presidiul sau le-au detras cuvântul, sau i-au împedecat să vorbească prin deseale chemări la ordine.

La propunerea cu votul universal a vorbit din partea noastră Păr. Roșian și Dr. Nicolescu, din partea 48-iștilor Fogarasi și Bodrogyi.

Eră seara târziu, când s'a terminat discuția asupra acestor rescripte. Ca prin minune sala s'a golit și a rămas numai câțiva membrii, de abia 40—50.

Dintre obiectele pertractate, însemn staterirea termenului de 15 Novembrie 1911 pentru noile alegeri de membrii congregationali la Vingrad, unde s'a nimicit alegerea (au ieșit tot români) pentru ilegalitățile comise de presidiul alegerii. Dr. Maniu cere, ca să se numească presidiul can. Dr. Marcu, care a mai condus alegeri și cunoaște legea. Se înțelege interesele mai înalte, au cerut să se presidiuie un anumit Takács, învățător în Vizocna, care se vede, că să pricepe cum să fac alegerile. Se va vedea!

De asemenea s'a hotărât să se roage Ministrul să aproabe statutul comitatens, de a se închide crășmele de Sâmbătă seara până Luni dimineața, ori din presara sărbătorilor până în ziua următoare.

Sedința s'a închis seara la 9 având să se continue Mercuri la 3 p.m. când s'a isprăvit programul în mijlocul unei săli goale. Ciracii au fost concediați. *Rsp.*

satul a spesat foarte mult cu morbul său, și s'a mirat cum a putut aduna averea de o sută mii coroane, care a testat-o diezei.

Cu inima zdrobită am stat lângă coșciugul acestui al treilea episcop, sub care am servit, și mi-am adus aminte de bunătatea lui Dumnezeu care a dat diezei noastre arhieriei buni, blânzi și cuvioși.

Deie bunul Dumnezeu să vină în scaunul vacant din Gherla un vrednic urmaș a lor!

Tit Bud
Vicarul Maramureșului.

Epigrame.

Unui clevetitor.

Cu francheta-ți înăscută
Nu cruți barba nimănui.
Ce-i adevăr spuni pe față...
Și de este și de nu-i.

Dr. Victor Bârlea.

Școlile boeme din Viena. Am amintit și noi ce indignare a provocat printre boemii locuitori în Viena un ordin al primarului care a închis motu proprio școlile cehe de acolo. Pe urma agitațiunii pornite și în urma scandalului din foyerul parlamentului cauza a ajuns înaintea consiliului de ministri, care a anulat ordinul primarului și a dispus ca școlile să fie imediat redeschise. Gautsch ministrul-president a declarat, că primarul și-a trecut sfera de competență, când a dat un asemenea ordin, care de altcum e și ilegal, deoarece-ce legile Austriei asigură fiecărei națiuni absolută libertate, ca să-și susțină școli și să-și crească copii, după-cum află de bine.

Reviste.

Franța. Groaznica catastrofă dela Toulon încă tot mai preocupă opinia publică franceză. Se caută acum după cauzele, cari au provocat explozia de pe vasul de războiu „Liberté” și se înțelege, că pe acele nu le afla nime. El de înțeles. Un guvern ateu, care se silește să scoata din școli, din biserici, din opinia publică, din familie chiar credința în D-zeu și răsplata cerească a faptelor omeneste va trebui să-și vadă cu ochii roadele ostenelelor sale. Căci aceea, ce zice un suboficer transferat de pe „Liberté” la cererea proprie, sunt cuvinte vrednice de eternizat: „A trebuit să-mi cer transferarea, a zis suboficerul, căci spiritul, ce domina pe acest vapor, era anarchic. Superiorii nici un respect nu aveau înaintea matrozilor, cari la rândul lor erau niște ființe, ce numai încredere nu inspirau. Imbibați de idei anarchice și ateiste, nici nu voiau să audă de D-zeu, de patrie, de cinste. Umblau prin camerile cu pravul de pușcă cu luminări, de a fost o grație deosebită dela D-zeu, că n'a sburat de mai înainte vaporul în aer. În astfel de împrejurări eram tot cu groaza în spate până-ce nu m-au transferat...” Disprețul cercurilor guvernamentale franceză pentru biserică și religie s'a manifestat mai ales cu prilejul înmormântării matrozilor nenorociți de pe vasul de război „Liberti”. Guvernul a hotărât

ca înmormântarea să se facă pe speșele statului! Hotărîrea aceasta însă incurund s'a lovit în unele greutăți. Fiind biserica isgonită din toate actele de stat ale Franței, cum avea deci să fie înmormântarea cu preot sau fără? O parte din ministri au fost încontra înmormântării religioase, alții provocându-se la sentimentul public, la familiile celor rămași, cari la nici un caz nu se vor învoi, ca copiii lor să fie înmormântați fără preot, au fost pentru înmormântarea religioase. Acești din urmă au învins și astfel toți membri guvernului s'a prezentat la înmormântare în frunte cu prezidentul Fallières, dar ca se facă pe voie și la socialiști și francmasoni, în tot decursul actului funebru au stat cu pălăriile în cap. Faptul a prnvoat o indignare gravă. Re vorbește și de o criză ministerială pe tema aceasta. Și ministrul de marină Delcassé umblă să caute pe dușmanul extern și nu vede, că Domnul și-a întors fața sa dela cei mai mari fi a bisericeii. Ierusalem, Ierusalem convertere ad Dominum deum tuum.

Războiul italo-turc. După cum s'a putut prevedea dela început, dacă nu se vor complica lucrurile în Balcani războiul italo-turc va fi de durată scurtă. Și speranța este, că deocamdată nu se vor complica. Turcia s'a adresat puterilor europene rugându-le, ca să intervină pentru o pace cinstită. Puterile au și răspuns asigurând Turcia, că vor căuta o bază, ca pacea să poată fi încheiată cât mai curând, Turcia însă să fie pregătită la aceea, că Tripolisul va fi anexat de către Italia.

Știrile de pe câmpul de războiu sunt liniștitoare. Italia a ocupat orașul Tripolis și celelalte porturi dela țărmurii mării și face pregătiri, ca să pătrundă cu ostirea în interiorul țării, unde s'a refugiat miliția turcească și așteaptă întăriri, ca să pornească contra italienilor. Știrea aceasta din urmă, care dela început pareă mai mult

NEUMANN M.

furnisor al curții și camerei ces. reg.
în KOLOZSVAR, Mátyáskirálytér 14.

Mare asortiment în veșminte bărbătești, de copii și fetițe!

o roscolire neputincioasă a turcilor a fost în urmă desmințită. Comandantul trupelor turcești pașa *Minur*, a încunostințat pe comandantul trupelor italiene, că voiește să capituleze. N'are nici muniție, nici altcum aprovizionat nu e și fclorii fi desertează mereu.

Acasă turcii se grupează în jurul la două partide. Unul, care voiește pace cu orice jertfă, altul care voiește războiu. Cum însă Turcia n'are cu ce purta războiu așa se vede, că și partizani războiului fac mai mult sgomot, ca să poată încheia o pace mai convenabilă. Altcum mereu se răspândesc vești din Constantinopol despre isgonirea italienilor din imperiul turcesc, despre boicotul mărfurilor italiene. — Toate aceste însă sunt numai amenințări. Intr'un astfel de caz flota italiană de loc n'ar pregeta a porni în porturile turcești de acasă și aceasta de bună seamă că i-ar cam trezi la realitate pe turci. De măsuri de aceste o feresc pe Turcia și puterile europene, căci un atac al flotei italiene în porturile Turciei din Europa ar provoca un războiu general în Balcani. Și Europa așa se vede că mai are lipsă de Turcia. Dar oare până când?

Noutăți.

Știri personale. Excel. Sa Mitropolitul *Victor* a sosit azi dimineață cu acceleratul acasă, deplin sănătos. — Excel. Sa Episcopul *Dr. Majláth Gusztáv* din Alba-Iulia, făcând vizitație canonică în parohia Tŭr, a fost salutat din partea Ilustr. Sale dlui prepozit și vicar general Ioan M. Moldovanu și Rssmul canonic Dr. Isidor Marcu. Joi după amiază venind în Blaj a vizitat Seminarul de clerici, Internatul de băieți și pe unii din credincioșii săi. Cu acceleratul de 7 a plecat la Cluj.

Serbările dela Iași au succes peste așteptare. Au fost de față familia regală și princiară, delegații universitaților străine, misiune militară austriacă și rusă și numeros public. S'au rostit numeroase vorbiri, dintre care s'a remarcat discursul regelui, a rectorului Dr. Bogdan, a prof. Agura din Sofia și alții.

Păr. Dr. Iuliu Florian, capelan militar în Cluj, a fost împărțit la vicariatul apostolic din Viena.

Promoție. Teodor Giurgiu fiul fostului preot de același nume în Aruncuta, s'a promovat de doctor în științele juridice, Sâmbătă în 7. l. c. la universitatea din Cluj. Felicitări!

Invitare. Comitetul parohial gr.-cat. din Nușfaleul Becleanului, invită la actul sfințirii fundamentului bisericii nou edificându, care va fi Duminecă în 22. Octobrie st. n. a. c.

Advocat nou. Dr. *Aug. Pinteș* a depus în 3 Oct. înaintea comisiei din Budapesta censura de avocat. Noul avocat să va stabili în Crasna (com. Sălăgiu).

Mulțumită publică. Pentru edificarea școlii noi din Coroșteni-Vulcan, dela ultima publicare, s'au mai primit următoarele oferte marinimoase: „Economul“ Cluj 50 Cor., „Hațiegana“ Hațeg 10 Cor., Partenie Petrila, apotecar Lupeni 10 Cor., dr. Cornel David, medic Orăștie 5 Cor., Nicolae Popovici, preot Cib, P. Clecan, comerciant Pui câte 2 Cor., Șerban Șerban, învățător 190 Cor., Ioan Moldovan, preot Kiseküllő, Aurel Popovici, preot Ticvanul-mic câte 1 Cor. Colecta părintelui I. Bora, paroch în Petros 2590 Cor. La aceasta a contribuit următorii: Bota Ioan al lui Stefan, Iula Vasile câte 2 Cor., Danciu Crăciun Iov, Boța Nistor, Neag Todor lui Ignat, Buzdugă Petru, Broțeu Petru Lelugă, Broțeu Florica Lelugă câte 1 Cor., Ioan Bora preot și soția 260 Cor., Drăgănesc Ianăș Crăciun, Miclaus Stefan câte 1 Cor., Sălășan Petru 60 fil., Atanasiu Botezan 60 fil., Georgiulesc Crăciun, Moisiu Stefan, Buzdugă Mărcuț, Broțeu Leluga, Danciu Stefan Iov. câte 40 fil., Necș Iozov, Luca Petru, Danciu Elisie, Buzduga Iuon, Nistor George, Danciu Iuon Berna, Bolea Vasilie, Danciu Petru I. Crăciun, Dănilă Iuon, Moisiu Petru I. Simion, Leluga Iuon, Boța Gavril I. Iuon câte 20 fil., toți din Petros. Iar din Crivadia: David Mărcuț 2 cor., Avram Simion, Cornea Petru Moriștean, David Anuța câte 1 cor., Ciopean Maria, Cornea Aurelia câte 20 fil. Primească marinimoșii donatori, cât și binevoitorul colectant părintele I. Bora espresia celor mai profunde mulțumite. Vulcan 10 Octobrie 1910. *Dr. Nicolae Brinzeu*, preot greco-catolic.

Boala se agravează. Am constatat zilele trecute că cel ce scrie „Hiradás“-urile din fișuca „Ujság“ din Cluj, are apă la creeri. În butul spitalelor și doftorilor dela clinică, boala se agravează. În nrul de Marti găsim un alt simptom primejdios. Sub titlul: „A román sas Balázsfalva“, scrie, că în catedrala din Blaj este un covor uriaș, a cărui chenare e în colorile României, iar mijlocul îl ocupă un foarte mare vultur, „pe al cărui soț îl poți afla și în marca României“. covorul acesta scrie bolnavul dela „Ujság“, se folosește numai când se hirotonească „preoții români (semnul futrebării și subliniere) ca să fie păstori sufletești în serviciul națiunii magiare“ (cuvintele ultime iar subliniate). Și apoi termină „zilele trecute Dr. Victor Mihályi metropolitul gr.-cat. dela Blaj, iar a stat pe acest covor, în vreme ce în jurul tricolorului au așteptat și-au primit hirotoneirea șapte clerici, ...“ Ce pagubă, că Ujság nu știe, că toți acești 7 clerici au fost din dieceza de Gherla! Te miri cum 'mai pot cânta stigleții pe așa frig!

Constituire. Societatea academică „Petru Maior“ din Budapesta are onoare a vă aduce la cunoștință că în ședința sa generală ordinară de constituire, din 8 Oct. 1911 st. n., și-a ales următorul comitet: Președinte Ioan Teicu, med. rig. Vice-președinte Nicolae Căliman, med. rig. Secretar George Stefanică stud. în drept. Notari George I. Popescu, stud. în filos. și Ioan Timpănariu, stud. filos. Cassar Victor Popovici, stud. la acad. com. Controlor Ioan Teleguți, med. rig. Bibliotecar Virgil Bibercea, stud. în drept. Vice-bibliotecar Sever Păscuțiu, stud. med. Econom: Mateiu Sofonea, stud. med. În comisia supraveghetoare s'au ales domnii: Ioan Radulovici, stud. med., Ioan Popovici, stud. med. și d-șoara Georgina Roșu, stud.

med. În comisia literară s'au ales domnii: În comisia literară s'au ales domnii: Cornel Teicu, stud. în drept., Ioan Fira, stud. med., Nicolae Căliman, med. rig., Aurel Sasu, stud. Ioan Teicu, med. rig., Petru Șuba, stud. med. și Ioan Ciosa, stud. med.

O întâlnire colegială după 25 ani. Ni-se scrie din Năsăud: Patru Octomvrie pentru Năsăud și jur e zi de sărbătoare, fiind-că la astădată s'a deschis înainte cu 48 ani gimnasiul de acolo. S'a și obicinuit să se prăznuască această zi an de an cu cuvenită pompă de cătră profesorii și elevii liceului. Sărbătoarea din acest an s'a ridicat din cadrele-i obicinate prin o convenire colegială a elevilor, cari au terminat liceul în 1886. După douăzeci și cinci de ani și-au dat întâlnire 9 din 16 absolvenți ai gimnaziului în zina de patru Octomvrie, ca să aducă prinos de recunoștință institutului, cari l'a adăpostit și să reînnoiască legăturile de colegi prin amintirea împreună a zilelor frumoase de școlar. Ideea a fost nimerită și vrednică de-a fi imitată. Din 16 absolvenți trei au trecut la altă viață; iar din cei rămași s'au prezentat: Gavriil Precup, profesor la liceul din Blaj; Emil Domide, profesor în Năsăud; Stefan Buzilă preot în St.-Iosif; Ciril Negruț, preot în Ragla; George Man, preot în Nima; Traian Deac, preot în Sic; Toader Moldovan, preot în Măgeruș, Larion Cuesdan, preot în Bodacul-român, Teodor Oltean, proprietar în Fisent. Dimineața s'au prezentat dimpreună cu elevii liceului la biserică, unde preoții în frunte cu vicarul Alexandru Halița au celebrat sta Liturghie. La sfârșit s'a citit părăstas pentru fundatorii liceului, pentru profesorii și colegii decedați. După biserică grupul de nouă s'au făcut onorurile foștilor profesori: Dr. Paul Tanco, Dr. C. Moisil, directorului Ioan Gheție, dirigentului clasei Grigoriu Pletos, astăzi protoiereu în Bistrița; profesorilor Gavrilă Scridon, Andrei Mazanec și vierului Halița.

Grupul s'a fotografiat împreună cu fostul profesor de clasă; la amiază au dat o masă comună, la care au fost de față foști și actualii profesori ai liceului în frunte cu directorul Gheție precum și vicarul Halița. — S'a vorbit frumos și la inimă și și-a petrecut în bună dispoziție. — Colegii intruniți au eternizat amintirea acestei rare conveniri punând bază la o fundațiune de 200 cor. pentru masa studenților dela liceu.

Contra constipației, care apare foarte adese atât la tineri cât și la bătrâni și pare a fi urmări a catarului de intestine, în spitaturi se folosește apa naturală amară *Francisc Iosif* în cantități cam de $\frac{2}{3}$ parte dintr'un pocal. Apa aceasta vindecătoare spală intestinele fără a cauza dureri și sgârçieri; se curăță limba și apare apetitul mai mare fără ca stomacul să fie îngrennat. Apa veritabilă „Francisc Iosif“ se vinde în farmacii precum și specerii. (24).

„Constituția patriei sau drepturile și datorile cetățenești“, pentru șolile primare, de Ioan F. Negruțiu; ediția IV-a., îndreptată după planul ministerial, — va ieși de sub tipar în zilele proxime.

Posta Redacțiunii.

I. G. Unde să trimitem numerii, cari vă lipsesc? ați primit ceva dela noi? rugăm câteva șire pe o cartă postală.

Ioan Komán. Ne pare foarte rău, dar nu vă putem implini nici una din dorințele DV. Avem informații șigure, că adevărul e pe partea corespondentului nostru.

Iar dacă vom lua în înțeles figurat și cuvintele trup și sânge, iată-ne în domeniul speculațiilor sterpe, atât de iubit de învățați, dela cari însă poporul se întoarce cu sufletul gol. O dovadă mai mult: cum se poate suci și întortochia până și sfânta Scriptură după diferitele doctrine și interese de partid și de sectă. Mai observă Ruville că reformatorii ar fi tradus fals și altele, tot din același cap. 6. Anume cuvintele Mântuitorului către cei 12 Apostoli: *Μη καὶ ἐπιεῖς θέλετε ἰπάγειν;* (Au doară și voi voiți se vă duceți?)

Promisiunea făcută a și împlinit-o Mântuitorul la cina cea de taină ce a ținut-o cu Apostolii în Betania, în presara patimilor. Lucrul e prea bine cunoscut, decât să mai trebuiească a fi repetat și aici. Minunea eucharistică a trebuit să fie și perpetuată, de aceea s'a și îngrijit Domnul și Apostolii săi și au rânduit preoții în singuraticile cetăți cari să aducă zilnic jertfa Legii noi.

Cu adevărat nu există o taină mai mare ca aceasta. Nici-când nu s'a pus în fața minții trufașe a omului un postulat mai mare și mai greu ca această credință în minunea eucharistică. Toate celelalte mistere ale religiei creștine, având concepte corespunzătoare despre Dumnezeu, sunt mai mult sau mai puțin accesibile. Pentru-ce n'ar putea Ziditorul a toate și Dătătorul tuturor legilor din lume suspenda legile naturii în făptuirea minunilor? Pentru-ce nu s'ar putea naște dintr-o „fecioară nenuntită“? Pentru-ce n'ar putea chiar și învia din morți? Dar ca sub formele acele simple ale pâinei și ale vinului să fie de față însuși trupul și sângele Domnului, — aceasta e mai presus de ori-ce închipuire omenească. Cu adevărat cea mai grea peatră de încercare este această sfântă taină eucharistică!

Când *Francisc Pizzaro*, cuceritorul provinciei *Peru*, în drumul său către pământul de aur, a ajuns la mare strămoare, a pășit înaintea ostașilor și a tras cu sabia o linie de despărțire pe pământ, zicând: Dela linia această spre Miază-noapte vă așteaptă o viață tichuită și ușoară, fără primejdii și fără de greutate, dar și fără bucurii și de mărire; iar dela linie spre Miază-zi vă așteaptă ostenele cumplite și primejdii mari, pe cari însă dacă le veți birui, veți fi încărcați de avere și de fericire. Alegeți deci! Și au ales. Cei mai mulți au ales partea cea mai ușoară, și numai 12 înși s'au încumătat a trece linia de partea conducătorului lor: *los trece de la fama (cei 13 fi ai mării)*. O astfel de linie de despărțire a tras și Mântuitorul cu sfânta taină a Eucharistiei. Cel-ce n'a cutezat să treacă această linie, s'a putut duce, chiar dacă ar fi fost Apostol. *Sfântul Petru* a fost cel dintâiu care a trecut această linie de încercare, făcând neuitata mărturisire de credință: „*Doamne, la cine ne vom duce? Tu ai cuvintele vieții de veci*“. Și pe aceștia i-au urmat în credință alții, și apoi iarăși alții, — precum nici cei 13 voinici n'au fost singurii cuceritori a pământului celui nou, ci ei au format simburile acela, la care s'au alăturat apoi și ceealalți. Mărirea sfântului *Petru* de a fi trecut el, cel dintâiu, linia cea grea de încercare va rămânea în veci de veci!

(Va urma).

BIBLIOGRAFIE.

A apărut:

Dr. IZIDOR MARCU:
Teologia pastorală volum I.
Didactică pastorală f. 8° 408
pag. 4 cor. Vol. II. Liturgica
f. 8° 586 pag. 5'40 cor. Sunt
indispensabilele fiecărui preot.

Se pot primi dela **Librăria Seminarului teol. gr. cat. din Blaj** cu prețul 9'50 cor.

*

Biblioteca din Blaj. Sub acest titlu a început să apară la Tipografia noastră o serie de povestiri bune, alese pentru tinerime. Nrul 1. cuprinde minunatele scrisori ale misionarilor din depărtatul răsărit, publicate în „Unirea“ sub titlul de „Vestitorii credinței“. Câte o astfel de broșură de 70 pag. format mic, costă 24 fil. O recomandăm cu căldură.

*

Vatra familiară. Indemnuri și sfaturi pentru vieața casnică. Cea mai potrivită carte pentru săteni! Cuprinde sfaturi creștinești și în o foarte frumoasă limbă populară. E editată de societatea de lectură a Clericilor din Seminarul Blajului. Se află de vânzare la oricare Librărie românească. *Prețul 30 bani.*

Carte de cetire maghiară pentru clasele: V. și VI. a școlii primare cu limba de propunere română, de *Ioan F. Negruțiu* și *Petru Ungurean*. Carte aprobată pentru școlile primare prin ordinul ministerial Nr. 5.9421—1910.

Preparator-editor: **Aurel C. Domșa.**
Redactor responsabil: **Augustin Gruția**

Birou de informații!

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincă, m'am hotărât să deschid în Budapesta un

Birou de informații și Agentură românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în restimp de 2—3 zile, ori-și-cui resolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit. Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvire favorabilă. Fac tot felul de mijlociri comerciale și comande. Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

L. OLARIU, Budapest, Lajos-u. 141. III|19.
(85) 1—12

Se dau împrumut
costume femeiești și de călușeri,
pentru petreceri, serate și baluri.

Atelierul de țesături rom. din Orăștie.

(87) 1—3

„Cassa de păstrare în Mercurea“
societate pe acții

(Comitatul SIBIU.)

Primește depuneri spre fructificare atât la centrală cât și la filiala din Alba-Iulia cu 5%. Pentru depuneri dela 5000 cor. în sus cu termen de abdicere mai lung solvește la filială 5½% interese iar la centrală dela 10000 cor. în sus în aceleași condiții 5%. Interesele neridicate se capitalizează la semestru; darea după interese o plătește institutul.

Atât la centrală cât și la filială acordă împrumuturi pe cambii, pe ipotecă replătilabilă în rate, pe obligațiuni cu convenții, credite de cont curent cu asigurare hipotecară sau de valori, pe lângă cele mai favorabile condițiuni posibile.

Mijlocește cumpărări, vânzări, arândări și partelări de realități, sprijinește înființarea de însoțiri și tovarășii, îndeplinește tot felul de afaceri de bancă pe lângă serviciu prompt.

Filiala din Alba-Iulia s'a înactivat cu 1 Octombrie a. c. Localul filialei e în strada **Vinului Nr. 1.** (Alvinezi utca 1 szám) lângă firma **Misselbacher.**

(89) 1—2

Direcțiunea.

MOBILE

Dormitoare, prânzere, chilii de domni, saloane, aranjare completă de hotel, cafele și castele, mobile de fier și de aramă, tapete, perdele, policandre și pianuri se spedează ori unde

cu bani gata sau în condițiuni de plată foarte favorabile.

Un mare și pompos album de mobile 1 cor. La aranjări complete se trimite agent cu modele, ori unde, fără a se socoti spese pentru asta.

Modern Lakberendezési vállalat
Budapest, IV., Gerlóczy-utca 7. sz.
(88) 1—104 (Központi városháza mellett).

MILIOANE folosesc în contra

TUSEI,

răgușelei, catarului, flegmei, tusei convulsive și măgărești

Caramellele pectorale

alui **Kaiser** cu „*trei brazi*“

6050 atestate dela medici și privați garantează pentru succesul sigur.

Bonhoane excepțional bune și gustoase.

Pachete cu 20 fil. și cu 40 fileri; cutie cu 60 fileri se află la: **Carol Schiesl** farmacist Blaj.

(86) 1—22

K30000

SE ESCRIU LA CONCURS-CERES.

Pentru introducerea unsoarii de mâncare „Ceres“ și acolo, unde din datină veche sau din prejudeții nebazate, încă nu se folosește, ne adresăm către toți aceia, cari din experiență practică și convingere sunt mușterii noștri, cu rugarea ca să ne răspundă la următoarele întrebări:

1. Ce te-a decis să faci încercare cu unsoarea de mâncare „Ceres“?
2. Ce preferință are față de alte unsoari de mâncare?
3. Cari avantajii îi-o fac indispensabilă?
4. Cum îți vei convinge cunoștii despre aceste avantajii?

Pentru răspunsuri bune la aceste întrebări, punem la sortire următoarele câștiguri!

1 Câștig à 1000 C. = 1000 C.	20 Câștiguri à 100 C. = 2000 C.
10 Câștiguri à 200 > = 2000 >	1000 > à 20 > = 20.000 >
Suma 3000 Cor.	22.000 Cor.

Pentru răspunsuri, cari în deosebi excelează prin formă și conținut se vor împărți următoarele premii:

1 Premiu à 1000 C. = 1000 C.	5 Premii à 200 C. = 1000 C.
2 Premii à 500 > = 1000 >	20 > à 100 C. = 2000 >
2000 Cor.	3000 Cor.

Un juriu, compunerea căruia o vom publica la timpul său, prin foi, va judeca, cari dintre răspunsuri vor lua parte la sortirea alor 25.000 Cor. și cărora se vor împărți cele 28 premii în suma de 5000 Cor. Cor. 30.000

La concurs vor lua parte toți aceia, cari vor trimite răspunsuri bune la cele 4 întrebări de mai sus firmei subscrise până în 15 Noemvrie st. n. 1911 și vor include cel puțin 5 fașii dela cuburi sau pachete de câte 1/2 kgr. de „Ceres“, dovedind astfel, că folosesc unsoarea noastră de mâncare „Ceres“; trimițătorul răspunsurilor bune, tot pentru alte 5 fașii va primi încă un alt număr la sortire și așa are prospecte mai bune (duple) la eventualul câștig.

Tragerea se va face, după regulile stipulate în §. 88 a notariatului, în cancelaria și pe lângă intervenirea notarului public ces. reg. Dr. H. R. de Kopetz din Aussig, în 20 Decemvrie înainte de amiază la 10 ore și se va publica după modul folosit și până acum de Georg Schicht A.-G. și publicat în Calendarul Schicht pe anul 1911. Câștigătorii vor primi câștigurile imediat în bani, fără nici o subtragere. Lista tuturor câștigătorilor se va tipări și la dorință li-se va speda.

(90) 1-2

Georg Schicht A.-G. „Preiskonkurrenz“ Aussig, Boemia.

Coroane UN MILION Coroane

cel mai mare câștig din lume!!...

CEL MAI BUN SISTEM DE PĂSTRARE

Împreună cu celea mai extraordinare șanse de câștig pentru sărac și bogat îl prezintă fără doar și poate obligațiunile de câștig dela Banca Hipotecară Ungară și Prima Cassă de Păstrare Pestană din Patrie căci ambele au celea mai multe trageri anuale, totodată celea mai mari câștiguri din lume și pe lângă toate acestea fiecare loz trebuie să se tragă și să câștige necondiționat. Deci nici un risc, nici o pierdere!!...

9 TRAGERI ANUALE!!... **CAȘTIGURILE PRINCIPALE:**
Cor. 1.000.000—, 500.000—, 400.000—, 300.000—, 2 de 200.000—, 100.000—, 2 de 75.000—, și o mulțime de 50.000—, 40.000—, 30.000—, 25.000—, 10.000—, etc. etc.

PROXIMELE TRAGERI vor fi în

25 Octomvrie și 27 Decemvrie a. c.
ieșind la sorti cu ocaziunea din urmă câștigul principal de

≡ **UN MILION!** ≡

Pentru a înlesni fiecui cumpărarea acestor obligațiuni de câștig le vindem de prezent ambele în grupă, — adică din fiecare câte o bucată, — pe 38 rate lunare consecutive a 10 cor. Deja după achitarea ratei prime participă cumpărătorul la proximele trageri, iar achitând ratele regulat, va participa la 9 trageri anuale cu câștiguri de peste 3 1/2 milioane cor.

Vindem aceste oblig. de câștig și singurate și anume celea dela Banca Hipotecară Ungară pe 35 rate lunare a 6 cor., iar celea dela Prima Cassă de Păstrare Pestană din Patrie pe 35 rate lunare a 5 cor.

NB. Aceluia, care ne trimite primele 3 rate de odată, îi evităm a 4-a rată gratuit!!... Grăbiți cu comanda, căci tragerile viitoare sunt la ușă! Nu lăsați ocaziunea să treacă! Puneți mâna pe noroc!!...

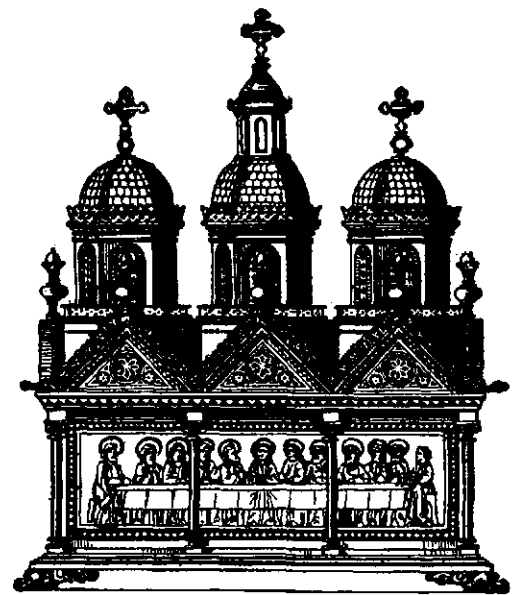
PROSPECTE ȘI EXPLICĂRI TRIMITEM LA DORINȚA ORI CUI GRATIS ȘI FRANCO.

Se cauta agenți în provincie.

Cu deosebită stimă:

ÚSTREDNA BANKA ÚČ SPOL.,
Budapest V., Sas-u. 24.

(82) 6-7

Vranics și Tausch

fabrică de odăjdii, obiecte bisericesti și prapuri. Atelier de zugrăvit, aurit și marmorat, măestri de altare în

Ujvidék

Az „Arany keresztész“, Duna-utca,

roagă P. O. preoți, cari doresc a comandă ori ce pentru biserică, să ceară dela susnumita firmă Prețcurant, ce cu plăcere se trimite franco. (83) 7-13

MOBILE!

cine vrea să cumpere mobile bune și trainice să se adreseze cu deplină încredere lui

D. Schmidt

negustor de mobile și măsar în

Medias—Medgyes,

care are un depozit bine asortat cu tot felul de mobile, precum: scaune, divanuri, icoane, oglinzi, apoi mobile de lemn moale și rechizite de culină.

(50) 19—25.

Cancelarie administrativă și birou de informațiuni în **Budapesta.**

Procur și dau informațiuni în toate afacerile procesuale, extraprocusuale, administrative și comerciale; mijloace imprumuturi personale, ipotecare și amortisaționale ieftin și în scurt timp; mijloace cumpărări, vânzări, exarendări de bunuri, mașini, motoare și alte rechizite economice; finanțez parcelări de moșii; esoperez ajutoare de stat pentru preoți, învățători, școli și pentru cumpărarea de izlaze și pășuni; efectuează tot felul de comenzi comerciale eventual și la bursă prompt pe lângă taxe moderate și anticipație pentru corespondență.

Dr. Constantin Manea

(31) 33 52

advocat dipl.

VIII. Aggteleki u. 10. I. 7. Telefon: 171—27

George Dundler

carelar și șelar
în Medias—Medgyes
A. Kovács-utca.

Recomandă marele său asortiment de tacâmuri (hamuri) fine pentru cai de paradă și pentru cai de lucru

În depozitul său bine asortat se află șele de calitate cea mai bună; precum și tot felul de scule pentru șele, harapnice (biciuri) și toți articlii aparținători branșei acesteia.

Primește reparaturi și le efectuează prompt.

(84) 3—26.

MÁTYÁS ȘI TRATTNER

rafinată și depozit liber de spirt, stabiliment pentru denaturare de spirt în **BARÓT** (cott. Háromszék).

Fabrică (ferbe) și livrează pe lângă condițiunile celea mai favorabile spirt brut, rafinat și denaturat.

Provocându-Va la această foaie cereți oferte de prețuri.

(56) 16—26

GAZKOKS

excelent liber de pucioasă, foarte bun pentru încălzirea centrală a odăilor, la faurărie, motoare etc. se rapătă în

Biroul orașenesc al fabricii de gaz aerian a orașului

Brașov, Strada porții 60.

Tot acolo să află o expoziție permanentă cu sticle de gaz, sobe pentru încălzit baie, automate pentru apă caldă etc. care se pot vedea în toate zilele.

(78) 5—6

Picurile de stomac ale lui BRÁDY

provăzute cu marca de scutiță: Vergură Maria de Mariaczell, în decurs de 30 de ani intr'ată s'au răspândit încât aici într'o casă nu pot lipsi. Cu neajuns efect se folosesc aceste picuri în contra stricării stomacului, a arsuri de stomac, a incuierii scaunului, sgârșitului de stomac și cap, a vomării, insomniei, anemiei ș. a.

Se află de vânzare în toate

farmaciile: 1 sticlă mare cor. 1-60 sticlă mică 90 fl. Pentru 6 sticle Cor. 5 40, 3 sticle mari Cor. 4 80 dacă se trimite banii înainte, le spedează france:

farmacia BRÁDY K.

a „Magyar Királyhoz“ Bécs

L. Fleischmarkt 2., Depot 5.

Să fim atenți la marca de scutiță, care reprezintă pe Vergură Maria de Mariaczell, precum și la pachetarea roșie și a subscrierii care este copia celei de pe chipul acel alăturat

(2) 17—25

Muschong. Băile Buziaș Phönix apă minerală de Buziaș

SUTITĂ DE BACTERII

apă minerală naturală

RECREAZA-VINDECĂ. RECREAZĂ-VINDECA.

S'a dovedit de cea mai cu efect contra morburilor de rarunchiu, de beșică, contra catarului cronic de rarunchiu, contra formării nisipului și a petri în beșica de apă.

Recomandată de medici.

Depositul principal e la Gelb I. Blaj.

(36) 70 →

A apărut: **Elemi Népiskola Értelítő könyvecske** — indice pentru școlile populare primare. Costă leg. 30 fl. + 10 fl. porto

Se află de vânzare la Librăria seminarului teologic greco-catolic din Blaj—Bázsalva.

să se adreseze cine dorește a-și procura varietăți autentice de:

Pomi roditori

arbori pentru alce, plante de ornament, conifere, plante de împrejmuit, fructe cu boabe, pueți, etc.

Vițe altoite

(calitate superioară) viță europeană și americană cu și fără rădăcini. (Catalog instructiv la cerere gratuit).

FISCHER es **Tarsai**

faiskolák es szőlőültetvények

Singurul institut de asigurare ardelean

„Transsylvania“

SIBIIU

Strada Cisnădiei 5.

Strada Cisnădiei 5.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. în condiții avantajoase și cu premii ieftine.

Asigurări pe viață

(pentru preoți și învățători confesionali romani gr.-cat. avantajii deosebite) pe cazul morții cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului, asigurări de pensune și de participare la câștig, asig. de zestre și asig. populare pe spese de înmormântare. Mai departe contra accidentelor, infracției (furt prin spargere) asig. p. pagube la apadute.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1910	K.	5.008.540,78
Capitalul asigurat pe viața achitat	„	4.834.801,12
Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1910	foc	119.839,992 —
	viață	11.020,268 —
Fonduri de întemeiere și de rezervă	„	2.428,317 —

Prospecte și informații se dau gratuit în birourile Direcțiunii și la toți agenții.

Persoane versate în achiziții cu cercuri bune de cunoștință se primesc în condiții favorabile în serviciul institutului.

(88) 61-?

La expozițiunea milenară din Budapesta dela 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătorii de clopote și fabrica de scaune de fer pentru clopote a lui

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

(91) 1-12

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, pe cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioasă, pe lângă garanție pe mai mulți ani, prevăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în ori ce parte. Indată ce clopotele sunt bătute de o latură prin aceea ce sunt mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

→ clopotele găurite ←

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă, decât cele de sistem vechi, așa, că un clopot patent de 327 kg. este egal în tonul unui clopot de 461 kg. făcut după sistemul vechi. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre preajustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toace de metal.

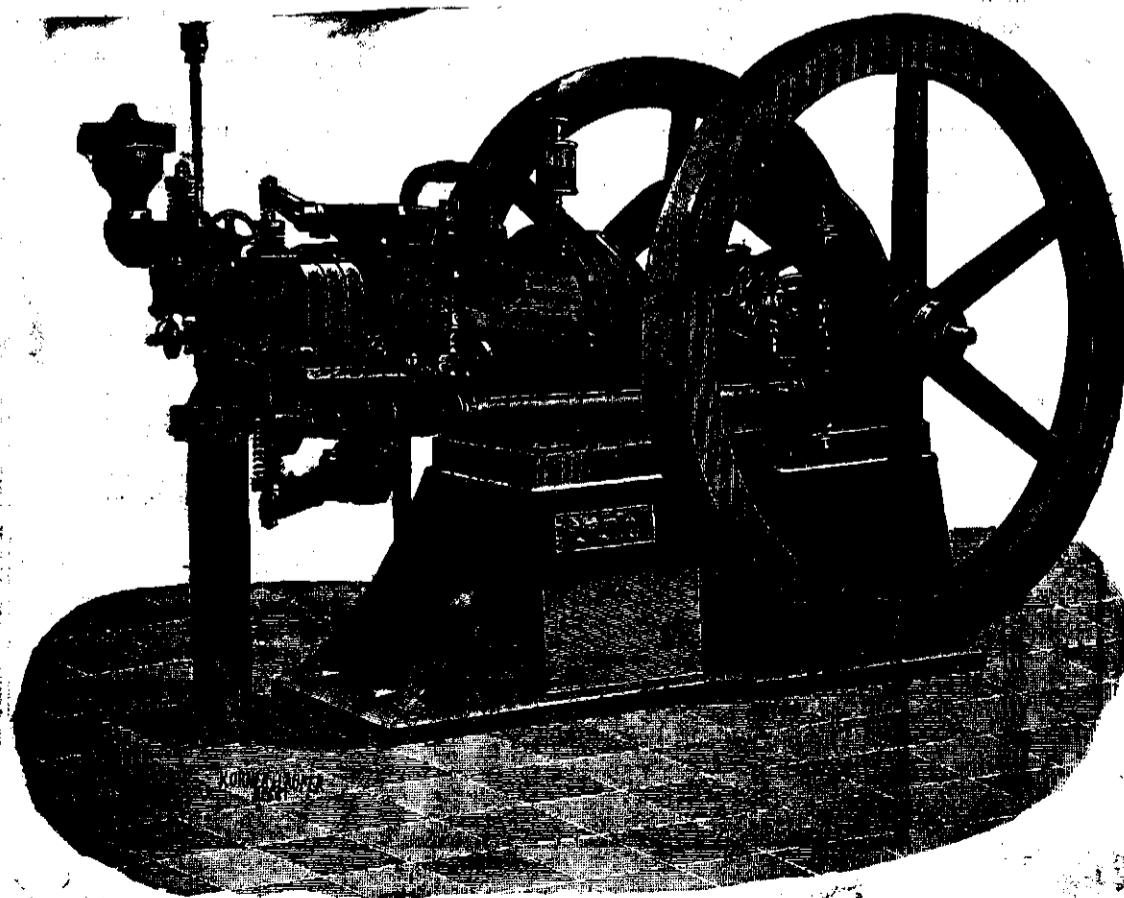
Prețcuranturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.

Sprrijiniți industria română!

PRIMA FABRICĂ ROMÂNĂ DE MAȘINI
din Austro-Ungaria

EUGEN NICOLA

Blaj—Balázsfalva.

Subscribul recomand celea mai practice pluguri și mașini economice. În depozitul meu se află totdeauna gata celea mai renumite motoare de benzin, locomobile și garnituri complete pentru înbițit cu motor. Motoare de benzin stabile, motoare pentru gaz sugativ. Mori de măcinat și tot felul de mașini economice, pe cari le vând cu

prețuri moderate și condițiuni de plată favorabile, în rate.

== Cea mai mare garanță. ==

Nime să nu-și cumpere pluguri sau mașini economice până nu cerea la firma

Eugen Nicola

prima fabrică română de mașini
în Blaj—Balázsfalva.

Deslușiri și informațiuni se dau gratis.

(88) 29-62

Sprrijiniți industria română!